

**In Memoriam:
Conf. Univ. Dr. Buz Victor
(1937-2021)**

În seara zilei de 14 ale lunii Cireșar 2021, s-a stins din viață după o lungă și grea suferință, conf. univ. dr. Victor Buz, cel care ne fusese dascăl, îndrumător de an și, ulterior, coleg. Când am primit trista veste, în mintea mea s-au derulat imaginile primei noastre întâlniri, care s-a petrecut în Amfiteatrul de Zoologie din cadrul Universității Babeș-Bolyai unde anul nostru întâi (seria 1980-1984) se întrunise în prima zi de școală și afla pe îndrumătorul său, domnul profesor Victor Buz. Până să aflăm cine este, să facem cunoștință, am trecut cu vederea pe cei câțiva dascăli așezați la catedra înaltă a aceluia amfiteatru; ne fusese hărăzit cel mai mic dintre ei, abia i se vedeau umerii și capul, cu ochelari cu rame groase. Dar ce suflet mare aveam să întâlnim în ființa aceea micuță și discretă, proba timpului a dovedit-o!

Născut în comuna Poienii de Sus, Bihor, la 9 octombrie 1937, ca cel de-al doilea copil al lui Alexandru și Ana, la doi ani își pierde tatăl, mort pentru Patrie pe frontul de Est în cel de-al Doilea Război Mondial, fiind crescut de mama rămasă văduvă, împreună cu fratele său mai mare cu 11 ani, Vasile.

A făcut clasele primare și gimnaziale la Pietroasa, Bihor, după care a urmat Școala Tehnică de Științe comunale din Oradea (1955-1958). Imediat după absolvirea acestei școli, a concurat, a fost admis și a urmat cursuri superioare la Universitatea din Cluj, Facultatea de Științe Naturale, secția Geografie fizică, absolvite în 1963, an în care a debutat în cariera universitară la Universitatea Babeș-Bolyai, în specialitatea Cartografie-Topografie și Hidrologie-Limnologie. În lunga sa activitate didactică: 1963-2003 (2005 la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad), a urcat treptele ierarhiei didactice: preparator 1963-1968, asistent 1969-1975, șef de lucrări 1976-1989, conferențiar 1990-2005. În 1980 a obținut doctoratul în Geografie cu teza „*Munții Codru-Moma. Studiu de geografie fizică*”, după ce, în prealabil, urmase o serie de stagii de specializare în gestionarea resurselor de apă în instituții prestigioase din Ungaria, Italia și Cehoslovacia (1974).

Cadru didactic riguros, întotdeauna prezent la cursuri și lucrări practice – aveam să facem disciplinele tehnice cu dânsul, vorbea clar și atât cât trebuie pentru a înțelege fenomenele, sobru și cu măsură în toate, atât în sălile de curs și laboratoare, cât și pe teren.

După 1990, în calitate de unic specialist universitar în Cartografie – Topografie de la Universitatea Babeș-Bolyai, după pensionarea și decesul profesorului Alexandru Săndulache, a fost solicitat să predea și în alte centre universitare, prin cumul, disciplinele: Hidrologie, Cartografie, Topografie, Teledetecție și interpretare aerofotogrametrică, Hărți și ghiduri turistice, Limnologia bazinelor de acumulare, la extensia Facultății de Geografie din Cluj de la Zalău. Din 1991 a funcționat și la Universitatea Ecologică „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, Facultatea de Geografie-Istorie, unde a fost decan (1992-1996), precum și la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad, Facultatea de Științe umaniste, secția Geografie, în paralel cu Colegiile de Silvicultură din Arad, Baia Mare și Satu Mare.

A publicat singur și în colaborare cursurile și lucrările practice *Noțiuni practice de hidrologia uscatului și Îndrumător de lucrări practice* (ambele apărute în 1981), *Topografie generală cu elemente de topografie minieră* (1982), manuale

universitare cu capitole de lucrări practice incluse: *Cartografie. Curs pentru uzul studenților* (1984), *Geografie tehnică. Topografie* (2002), *Geografie tehnică. Cartografie* (2003), precum și volumul *Water in Hydrographic Basin Crișuri, Romania* (1974). A colaborat la *Tratatul Geografia României*, vol. III – *Carpații Românești și Depresiunea Transilvaniei* (Editura Academiei, 1987), cu capitolele *Munții Crișurilor (caracterizare generală)* și *Munții Codru-Moma*, și la volumele colective *Lucrările simpozionului de Geografie aplicată* (1977), *Probleme de Geografie aplicată* (1986), *Geological Formations of Transylvanian Basin, Romania* (vol. I, 1987). Singur sau în colaborare a mai publicat 35 articole științifice în diferite reviste de specialitate. De asemenea, a colaborat și uneori a coordonat contracte de cercetare științifică, dintre care cităm: *Baza de cercetare cu utilizatori multipli* (1990), finanțat de Banca Mondială, precum și la cercetări științifice care au vizat aspecte de hidrologie, cartografie, topografie, resurse de apă din Podișul Transilvaniei, sau zăcămintul hidrominier din zona Băilor Călacea, Timiș.

Sub raport instituțional, regretatul profesor Buz are meritul dezvoltării studiului disciplinelor tehnice, precum și a înființării Centrului regional de topografie, cartografie, teledetecție și sisteme din cadrul Universității Babeș-Bolyai, al cărui director a fost (2001-2020), dotat cu laboratoare moderne, inclusiv laboratoare mobile, utilizate cu calculatoare, programe de cercetare pe tematicile: cartografie digitală, topografie, teledetecție, GIS. De asemenea, tot în această ordine de idei, a avut o contribuție determinantă în înființarea și conducerea Facultății de Geografie-Istorie din Târgu Mureș, aspect amintit mai sus, oportunitate de care se bucură orașul de pe Mureș, precum și serii de studenți și cadre didactice care își desfășoară activitatea acolo. Mai mult, domnului profesor Buz Victor i se poate recunoaște meritul încadrării cu personal calificat, pasionat și determinat a disciplinelor tehnice din cadrul Facultății de Geografie din Cluj-Napoca, care astăzi îi continuă opera, desigur într-un context mult mai dinamic și articulat cu lumea științifică de peste hotare.

A fost membru al Societății Române de Geografie.

După prezentarea principalelor elemente ale parcursului profesional și activității sale instituționale, inclusiv ca autor apreciat de lucrări în domeniul său, să-mi fie permise câteva rânduri de suflet, așa cum l-am perceput eu pe regretatul dascăl. Pe vremea studenției mele (1980-1984) se practica ținerea unei condici de prezență, de care mă ocupam eu, iar sâmbăta (care nu era

liberă, se țineau cursuri!) era obiceiul să-i fie prezentată condica îndrumătorului de an, tutorele de astăzi, pentru motivarea absențelor din săptămâna ce se încheia.... Așa am ajuns să-l cunosc mai bine pe domnul profesor Buz – și mi s-a relevat astfel un om sensibil, empatic, harnic, dăruit profesiei sale, cu lecturi bogate mai ales din sfera Istoriei – el, care era un specialist al cifrelor, al calculelor... Peste toate, a fost un om modest din fire, nu avea ieșiri efuzive, era cum se spune „așezat”, avea și promova „cultul muncii”, era de certă integritate morală și un familist convins. În tot timpul facultății, și apoi ca și coleg, pot afirma că era dreapta măsură în toate! Fire discretă, se retrăgea în biroul său de cele mai multe ori când ceva nu mergea prea bine, mai ales după 1990 când, odată cu libertățile câștigate, cei mai vocali și tupeiști își croiau drum de o manieră străină mediului universitar, când s-au înmulțit fapte de care dânsul era străin și care îi repugnavă. Atunci l-am cunoscut ca și coleg...

În activitatea lui profesională, și în familie desigur, domnul profesor Buz a avut-o alături pe soția sa, dr. Zoe Buz, biolog și bibliograf pasionat, bibliotecarșef la Biblioteca Universitară din Cluj, ei fiind binecuvântați de Dumnezeu cu doi copii, Bianca și Eugen. Viața însă nu a scutit familia de drame, pierderea fiului în anul 2000, în urma unui accident de circulație, l-a afectat profund și iremediabil pe domnul profesor, durere pe care a purtat-o cu demnitate în public. Împreună cu soția au crescut apoi pe cei doi nepoți rămași fără tată, Roxana și Victor Emanuel. Întotdeauna când mă gândesc la doamna dr. Zoe Buz, văd în fața ochilor cartea „Clujeni ai secolului 20”, o lucrare prin care domnia sa a adus mari servicii geografilor clujeni, și nu numai lor!

În sumă, domnul profesor Victor Buz a aplicat în toate legatul savantului George Vâlsan, întemeietorul Școlii Geografice Clujene românești, privindu-l din perspectiva dascălului formator de specialiști de caracter, cu vocație! Savantul-fondator spunea: *„Sunt multe comori în sufletul omenesc. Le descoperi și le faci să crească numai dacă iubești pe oameni. Iar, dacă-i iubești, aproape piere grija de ce trebuie să faci: binele izvorăște de la sine, din fântâna vrăjită a iubirii. Învățătorii pot preface o țară. Căci pe seama cui e dată înaintarea într-o țară? Pe seama gălăgioșilor și a irozilor? Nu. De atâtea ori adevărul sfânt, roditor, s-a ascuns în suflete umilite, în ceata celor cu ochii plini de visuri și cu sufletul plin de iubire. Aceștia, uneori fără nădejdea izbânzii, își aruncă vorba lor, sfioasă, dar luminată, și s-ar crede că vântul a luat-o și a pierdut-o. Dar adevărul, odată spus, nu moare. El se prinde de suflete, chiar fără voia lor. Și peste un timp*

se pomenesc tot mai mulți că spun de bună credință vorba poate hilită mai înainte. Și astfel se înnoiesc sufletește popoarele, pe nesimțite, cum se preface natura primăvara. O, să știți că și tu ai grăbit o astfel de primăvară! Să stai de o parte, necunoscut de nimeni, și să te bucuri de triumful vieții tale! Da, el învățător se va face. Și se uită spre sat”!

Regretat de familie, de colegi, de colaboratori și de cunoscuți, cel care a fost Victor Buz odihnește somnul de veci în Cimitirul Mănăstur, Requiescat in Pace!

Dr. Alexandru A. PĂCURAR

*Departamentul de Geografie Umană și Turism,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca*

